

Міністерство культури і інформаційної політики України
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНИХ РОБІТ
з дисципліни
«ІСТОРІЯ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ»
здобувачами спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»

Затверджені Методрадою ХДАДМ
Протокол №20-08 від 07.09.2022

Затверджені на засіданні кафедри архітектури ХДАДМ
Протокол № 1 від 30. 08. 2022 р.

Методичні вказівки до виконання самостійних робіт за дисципліною «Історія архітектури та містобудування» для здобувачів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» / Укладач: Н. П. Хороян – Харків: ХДАДМ, 2022. – 25 с.

Рецензент:

доц. каф. Дизайн середовища ХДАДМ, канд. арх. О. В. Шарлай

Кафедра архітектури

ВСТУП

Методичні вказівки складені на основі освітньо-професійної програми «Архітектурно-ландшафтне середовище», затвердженої Вченою радою Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Методичні вказівки розроблені для здобувачів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», галузі знань 19 «Архітектура та будівництво».

Графічно-аналітичні та науково-дослідні завдання – найбільш розповсюджена форма самостійної (індивідуальної) роботи здобувачів протягом 4-х років навчання за ОПП на архітектурному факультеті.

Здобувачі отримують завдання виконати невелике дослідження тих, чи інших об'єктів архітектури та містобудування відповідно до розділу вивчення лекційного матеріалу. Ці дослідження навчають здобувачів систематизувати інформацію, що вони отримують з професійної літератури та інших інформаційних джерел, виконувати ілюстрування відповідно розділам цього дослідження, виконувати схематичну аналітику від найпростіших схем пропорціонування фасадів об'єкту до складних вибух-схем з показом композиційних нашарувань, функціональних співвідношень і т. інше.

Вивчаючи дисципліну «Історія архітектури й містобудування» на всіх етапах (Стародавній світ, Середньовіччя, Новий час, ХІХ, ХХ, ХХІ століття) здобувачі-архітектори мають вміти грамотно викласти матеріал по обраній темі й правильно оформити свою роботу.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Під час навчання в Академії, а потім у майбутній проектній, дослідницькій, науково-реставраційній роботі архітектора доводиться часто зустрічатися з такими ситуаціями, коли потрібно швидко зібрати й систематизувати відомості по темі/об'єкту, що знаходиться у роботі. Така інформація доволі часто розміщується в різних джерелах – професійних друкованих виданнях (книгах, журналах, проектах минулих років, архівних матеріалах тощо), а останнім часом, її частково можна знайти й у інформаційних інтернет-джерелах.

Одна з форм систематизації й обробки деякої кількості інформаційних джерел і подачі у вигляді короткого звіту щодо зібраного, є графічно-аналітичний матеріал.

Завдання, які виконують здобувачі у ході вивчення дисципліни «Історія архітектури а містобудування», – це досить проста самостійна науково-дослідна робота, де автор роботи систематизує дані щодо досліджуваного об'єкту; наводить різні аспекти аналізу об'єкту дослідження, а також виконує власні схематичні пояснення до цього аналізу. Зміст графічно-аналітичного матеріалу має відповідати плану дослідження, бути логічним, виклад матеріалу має бути зроблений коректно, зручно для сприйняття і достатньо повно.

В цілому, робота має науково-пошуковий характер, навчає систематизуванню інформації, виділенню головних і підпорядкованих елементів в архітектурі та містобудуванні, акуратному та коректному поданню зібраної інформації та виготовлених власноруч схем.

В практичній діяльності вміння знайти потрібну інформацію та викласти її у зручній для роботи формі, особливо важливо при організації колективної роботи, зокрема що стосується проектів реконструкції, планувальних та концептуальних проектів. У такій формі головні необхідні

відомості з теми роботи перебувають під рукою, і немає необхідності знову й знову перегортати літературу. Якщо доповнити такий досить простий звіт відомостями про історію ділянки й розташованих на ній/поблизу будівель, то вже можна будувати повноцінну науково-дослідну документацію з обґрунтованими проєктними пропозиціями.

Тематика завдань визначається викладачем, а право вибору теми дослідження надається самому здобувачеві.

Викладач має ознайомити здобувачів з тематикою та зразками виконання завдань, вимогами щодо форми подання зібраного матеріалу, визначити обсяг роботи. Допомога у виборі літератури для виконання завдання також входить у компетенцію викладача.

Графічно-аналітичне завдання є найпростішою науковою працею, оскільки містить у собі елементи наукового дослідження, що виявляються необхідною складовою практичної роботи архітекторів.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ РОБОТИ

Мета графічно-аналітичної роботи – подвійна:

по-перше, вона має суто професійне (робоче) спрямування, тобто досягається виконанням формальних вимог щодо об'єкту вивчення/дослідження;

по-друге, тут присутня й навчальна ціль, яка визначає, якими процедурами професійної науково-дослідної роботи здобувачі мають опанувати в процесі збору матеріалів і виконання схематичних досліджень об'єктів архітектури та містобудування.

Загальна робоча мета підготовки графічно-аналітичної роботи – надати повну інформацію щодо об'єкта дослідження, зорієнтувати майбутнього читача в історичному аспекті та композиційних особливостях архітектурного об'єкта.

Отже, водночас – максимально повно, і максимально коротко. Для того щоб погодити такі суперечливі вимоги, необхідно розв'язати наступні завдання:

- користуючись планом завдання, відшукати, вивчити й коротко висловити інформацію щодо об'єкта дослідження, знайдену у літературі/мережі інтернет (в останньому випадку слід порівняти інформацію з літературними джерелами, бо в мережі наявні неточності);

- підручники, публікації, статті, інформація з інтернет-ресурсів можуть бути використані у Вашій роботі;

- коротко, але ємно, за планом, що наданий в тексті завдання, викласти результати роботи з літературою, наводячи в якості підтвердження основних положень необхідний мінімум фактичних відомостей, дат та ілюстрацій;

- там, де необхідно, слід надати аналітичні схеми, які відносяться до розділу та об'єкту вивчення (характерні осьові побудови композиції планів. Фасадів, розміщення частин комплексів споруд, пропорційність фасадів,

частин забудови/будівлі тощо);

- останній параграф завдання – складання ілюстрованого словника за темою дослідження, який має включати мінімум 5 термінів на українській та англійській мовах, з розгорнутим поясненням та невеликою пояснювальною ілюстрацією.

Таким чином, навчальні завдання з дисципліни «Історія архітектури та містобудування» полягають в:

- розширенні та поглибленні історико-архітектурних знань та професійного мислення;
- оволодінні навичками роботи з професійною літературою, пошуку та конспектування інформаційних джерел, складання й редагування ємного науково-дослідницького тексту;
- формуванні аналітичного мислення в галузі архітектури та містобудування;
- оволодінні засобами графічного подання аналітичної інформації.

Ці технічні вміння мають служити головній навчальній меті: навчитися розуміти стильові та планувально-композиційні особливості об'єктів архітектури та містобудування, виявляти й аналізувати різні історичні архітектурно-містобудівні об'єкти, суворо дотримуючись змісту та плану завдання.

3. ЕТАПИ РОБОТИ НАД ЗАВДАННЯМ

Під час вивчення дисципліни «Історикоія архітектури та містобудування» доведеться працювати над завданнями з різних періодів розвитку архітектури й містобудування, творчості окремих майстрів архітектури. Робота над кожним завданням розрахована на певний період навчального семестру, має бути здана під кінець кожного Змістового модуля.

3.1. Технічне забезпечення роботи

При роботі над завданням і його остаточним оформленням знадобиться комп'ютерна техніка та текстовий редактор (наприклад, Microsoft Office Word). Ілюстрації мають бути надані вмонтованими у текст з відповідними виключкою, обтіканням тексту та графічними додатками – прокресленими осями. Пропорційними кресленнями тощо.

3.2 Вимоги до оформлення завдання:

При формуванні матеріалу Завдань дотримуйтеся наступних вимог:

- Розмір шрифту – 14 pt;
- Назва шрифту – Times New Roman або Arial (не слід використовувати ніяких екзотичних шрифтів, навіть для оформлення окремих елементів!);
- Вирівнювання тексту (по ширині);
- Міжрядковий інтервал – одинарний, або полуторний (1, 1,5);
- Інтервал перед і після абзацу – 6 пт;
- Поля аркушу – верхнє й нижнє 2 см, ліве 3 см, праве 1,5 см;
- Заголовки розділів виділіть жирним шрифтом;
- Абзац – 1,25 см (новий рядок треба робити обов'язково);
- Переноси – не ставити;
- Кожний розділ роботи, висновок (якщо він запланований) та список літератури починайте з нової сторінки кожен раз;
- Якщо є табличні дані, то для них можна встановити шрифт поменше, наприклад, Times New Roman 12 pt, з міжрядковим інтервалом «одинарний»;

Додатково, дотримуйтеся наступних правил:

- 1) Усі таблиці й малюнки повинні бути пронумеровані (нумерація порядкова в межах усього реферату) і мати назву. У тексті повинні бути поміщені посилання на малюнки в круглих дужках. Малюнок розміщується в тексті безпосередньо після посилання на нього;
- 2) Номер і назва таблиці пишуться над таблицею;

- 3) Номер і назва малюнка пишеться під малюнком.

3.3 Практичні рекомендації до виконання завдання

Зробити графічно-аналітичне завдання якісно і вчасно допоможе наступне:

Розплануйте свій робочий час. Не відкладайте роботу на останній день.

Використовуйте наукову мову, усі сентенції мають бути чіткими і ємними.

Користуйтеся перевіреними літературними джерелами, бажано найбільш сучасними.

ВАЖЛИВО! Фрагменти тексту з опублікованих інформаційних джерел є цитатами і мають бути узяті в лапки, після чого дається посилання на джерело у квадратних дужках (номер джерела береться зі списку літератури, який міститься наприкінці роботи).

Для аналізу розглянутих у роботі об'єктів необхідно приводити в якості ілюстрацій як фотографії з Інтернету (для надання розуміння загального вигляду), так і архітектурні проекції: фасади, плани, розрізи, генеральні плани, знаходячи це у професійній фундаментальній літературі.

У роботі обов'язково повинні бути присутніми власний аналіз об'єктів, виконаний у вигляді схем з поясненнями та експлікацією умовних позначень.

Слідкуйте за грамотністю, пишіть без помилок;

Робота повинна бути оформлена акуратно, у єдиному стилі;

Після закінчення графічно-аналітичної роботи, перечитайте її та перевірте, щоб всі частини завдання відповідали плану та послідовності надання інформації. Чим краще ви будете орієнтуватися в матеріалі завдання, тем легше буде відповісти на запитання викладача при його здачі та оцінюванні;

При формуванні термінологічного словника, запам'ятовуйте

визначення та сенси, які цим термінам відповідають, бо це формує професійний лінгвістичний апарат архітектора.

4. ВИСНОВОК

Робота над графічно-аналітичним завданням вимагає не тільки систематичності, дотримання правил побудови тексту та графічного матеріалу строгої логіки й послідовності у роботі, але й любові до історії, архітектури, книги, точного й тактовного відтворення змісту чужої думки, композиційних та стильових побудов об'єктів.

Нарешті, ця робота вимагає тонкого смаку, прояву творчого натхнення в побудові науково-аналітичного матеріалу. Цей процес можна співставити з роботою на утворення архітектурної споруди, де гармонічна й логічна побудова цілого доповнюється й завершується ретельним і любовним проробленням деталей.

Кращі студентські графічно-аналітичні роботи залишаються в методичному фонді кафедри архітектури ХДАДМ й служать наступним поколінням здобувачів додатковими джерелами відомостей по історії архітектури й містобудування; майстерності щодо надання графічних схем та оформлення робіт.

Часто графічно-аналітичні роботи, що починалися у вигляді модульного завдання, переростають у навчально-науковий реферат, та навіть у самостійне наукове дослідження. Доповіді, обрані за деякими темами завдань, можуть виноситися на щорічні студентські наукові конференції.

На старших курсах здобувачі використовують знання й навички, надбані в цій роботі, у пошуковому, концептуальному та експериментальному проектуванні, у наукових та навчальних дослідженнях, при виконанні конкурсів і, звичайно, при складанні пояснювальної записки (реферату) до дипломних робіт..

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Тимофієнко В. І. Нариси всесвітньої історії архітектури : У 4 т. Т. 1, кн. 1. Архітектура Стародавнього світу / В. І. Тимофієнко; ред.: В. І. Єжов; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. - К., 2000. - 490 с. - укр.
2. Традиції та новаторство у містобудуванні України : Щорічник Держбуду України. Вип. 5. Архітектурна спадщина України / ред.: В. Тимофієнко, А. Пучков; Держ. ком. України з буд-ва та архіт., Упр. реставр. та реконструкції іст. забудови, Держ. наук.-дослід. ін-т теорії та історії архіт. і містобудування, Голов. упр. містобудування і архіт. Київ. міськдержадмін., Укр. акад. архіт. - К., 2002. - 471 с. - укр.
3. Аалтонен Г. Історія архітектури [пер.з англ.. М.Кошкіна]. Х.: Фактор, 2012. 256 с.: іл.
4. Березіна І. В. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мистец. спец.; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2015.
5. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності: остання третина ХХ - початок ХХІ століть. Навчальний посібник. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 384 с.
6. Євреїнов Ю., Мардер А. Історія архітектури // Архітектура: короткий словник-довідник. Київ : Будівельник, 1995. С. 114.
7. Історія української архітектури / Ю. Асєєв, В. Вечерський, О. Годованок та ін.; за ред. В. Тимофієнка. Київ : Техніка, 2003. 472 с.
8. Вечерський В. Курс історії архітектури. Київ : Вид-во Інституту проблем сучасного мистецтва, 2006. 300 с.
9. Вечерський В. Курс історії архітектури країн Східної Європи. Київ : Вид-во «АртЕк», 2007. 270 с.
10. Попович, М. В. Очерк развития логических идей в культурно-историческом контексте / М. В. Попович. – К.: Наукова думка, 1979. – 144 с.
11. Piotrowski, A. Discipline of architecture / Andrzej Piotrowski, Julia Williams Robinson. – Minneapolis; London: University of Minnesota Press, 2001. – 364 p.
12. Кондель-Перминова, Н. Н. Роль учебных заведений в развитии архитектуры и градостроительства на Украине (конец XIX– первая треть XX века): дисс. канд. архит.: спец. 18.00.01 «Теория и история архитектуры, реставрация памятников архитектуры» / Наталья Николаевна Кондель-Перминова. – Киев: КиевНИИТИ, 1988. – 296 с.
13. Буряк О. Історичні віхи становлення та розвитку Харківської архітектурної школи / О. Буряк, Н. Хороян, Т. Куценко. // «Новий колегіум», ХНУРЕ. – 2020. – №2. – С. 111-116.
14. Качемцева Л., Хороян Н., Соловійов Є. Будинок робітників освіти в харкові. Історія створення та сучасний стан // Тези міжнародної конференції DOCOMOMO «Повертаючи втрачене: дослідження, документування та відновлення пошкоджених і перебудованих пам'яток сучасної архітектури» – Харків: ХНУБА – 2020 р. – С. 52
15. Хороян Н. П. Харківська архітектурна школа в період формування й становлення: кінець XIX - перша третина XX ст. : дис. канд. арх. наук / Хороян Наталя Петрівна – Харків, 2015. – 190 с.
16. Хороян Н. П. Процес формування об'ємно-просторової та функціональної структури привокзальної площі в Харкові. (Основні етапи) / Н. П. Хороян, Л. В. Качемцева. // НАУКОВИЙ ВІСНИК БУДІВНИЦТВА. – 2019. – №1. – С. 25–30. http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvb_2019_95_1_6.pdf
17. Качемцева Л., Хороян Н., Діденко К. Радянські наукогради — особливі соціально-просторові осередки інноваційної діяльності // Тези міжнародної конференції DOCOMOMO «Соціальні конденсатори епохи» — просторові новації у зодчестві модернізму» – Харків: ХНУБА – 2021 р. https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2021/04/Program_soc_kondens_epoh_2021.pdf

Допоміжна література:

17. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 1 : Архитектура древнего мира / Под редакцией О. Х. Халпахчьяна (ответственный редактор), Е. Д. Квитницкой, В. В. Павлова, А. М. Прибытковой. — Второе издание, исправленное и дополненное. — 1970. — 512 с., ил.
18. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 2 : Архитектура античного мира (Греция и Рим) / Под редакцией В. Ф. Маркузона (ответственный редактор по Греции), Б. П. Михайлова (ответственный редактор по Риму), И. С. Николаева, О. Х. Халпахчьяна, Ю. С. Яралова. — Второе издание, исправленное и дополненное. — 1973. — 712 с., ил.
19. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 3 : Архитектура Восточной Европы. Средние века / Под редакцией Ю. С. Яралова (ответственный редактор), Н. Н. Воронина, П. Н. Максимова, Ю. А. Нельговского. — 1966. — 687 с., ил.
20. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 4 : Архитектура Западной Европы. Средние века / Под редакцией А. А. Губера (ответственный редактор), Н. Д. Колли, П. Н. Максимова, И. Л. Маца, Ю. А. Нельговского, Г. А. Саркисиана. — 1966. — 694 с., ил.
21. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 5 : Архитектура Западной Европы XV—XVI веков. Эпоха Возрождения / Под редакцией В. Ф. Маркузона (ответственный редактор), А. Г. Габричевского, А. И. Каплуна, П. Н. Максимова, Г. А. Саркисиана, А. Г. Чинякова. — 1967. — 659 с., ил.
22. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Архитектура стран средиземноморья, Африки, Азии VI-XIX вв. т.8. М.: изд-во литературы по строительству. 1969
23. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 9 : Архитектура Восточной и Юго-Восточной Азии до середины XIX вв. / Под редакцией А. М. Прибытковой (ответственный редактор), Б. В. Веймарна, О. Н. Глухаревой, Л. И. Думана, А. С. Мухина. — 1971. — 643 с., ил.
24. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 10 : Архитектура XIX — начала XX вв. / Под редакцией С. О. Хан-Магомедова (ответственный редактор), П. Н. Максимова, Ю. Ю. Савицкого. — 1972. — 592 с., ил.
25. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 11 : Архитектура капиталистических стран XX в. / Под редакцией А. В. Иконникова (ответственный редактор), Ю. Ю. Савицкого, Н. П. Былинкина, С. О. Хан-Магомедова, Ю. С. Яралова, Н. Ф. Гуляницкого. — 1973. — 887 с., ил.
26. Шубович С. О. Стародавня архітектура: конспект лекцій з курсу «Історія мистецтв, архітектури і містобудування» (для студентів 1 -го курсу денної форми навчання напряму підготовки бакалавр 6.060102 «Архітектура») / С. О. Шубович, О. В. Вдовицька; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.:ХНАМГ, 2011. - 117 с.
27. Torabi Z. Effective Factors in Shaping the Identity of Architecture / Z. Torabi, S. Brahman.// Middle-East Journal of Scientific Research. – 2013. – №15. – P. 106– 113.
28. Bradley C. Stimulus-Response Behaviorism: Modernism's Ideological Unconscious [Электронный ресурс] / Clissold Bradley // Modernist Studies Association (MSA 8) Conference in Tulsa. – 2006. – Режим доступа: <http://www.utulsa.edu/jjq/msa8/files/MSA8%20Program.pdf>
29. A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction (Center for Environmental Structure) / [C. Alexander, S. Ishikawa, M. Silvestein та ін.]. – Oxford: Oxford University Press, 1977. – 1171 p.
30. Norberg-Schulz C. Intentions in Architecture / Christian Norberg-Schulz. – Cambridge: MIT Press, 1968. – 296 p. 47. Norberg-Schulz C. Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture / Chr. Norberg-Schulz. - New York: Rizzoli, 1979. – 216 p.
31. Ruskin, J. Selected Writings / J. Ruskin; [edited by Dinah Birch]. – Oxford: Oxford University Press, 2009. – 368 p. – ([Oxford World's Classics](#)).

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/Portal/natural/dprmu/2010_19/21_Demin.pdf
2. Александрович В.С. Архітектура містобудування: веб-сайт. URL: www.dut.edu.ua
3. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт. URL: www.elib.nplu.org
4. Пальм Н.Д. Історія Української культури: навч. посіб.: веб-сайт. URL: www.dut.edu.ua
5. Бібліотека КНУБА. Архітектура: веб-сайт. URL: www.library.knuba.edu.ua
6. Архітектура та містобудування: навч. посіб.: веб-сайт. URL: www.shag.com.ua
7. Кодін В.О. Архітектура та містобудування Західної Європи і Візантії III -XV століть: вебсайт. URL: www.eprints.kname.edu.ua

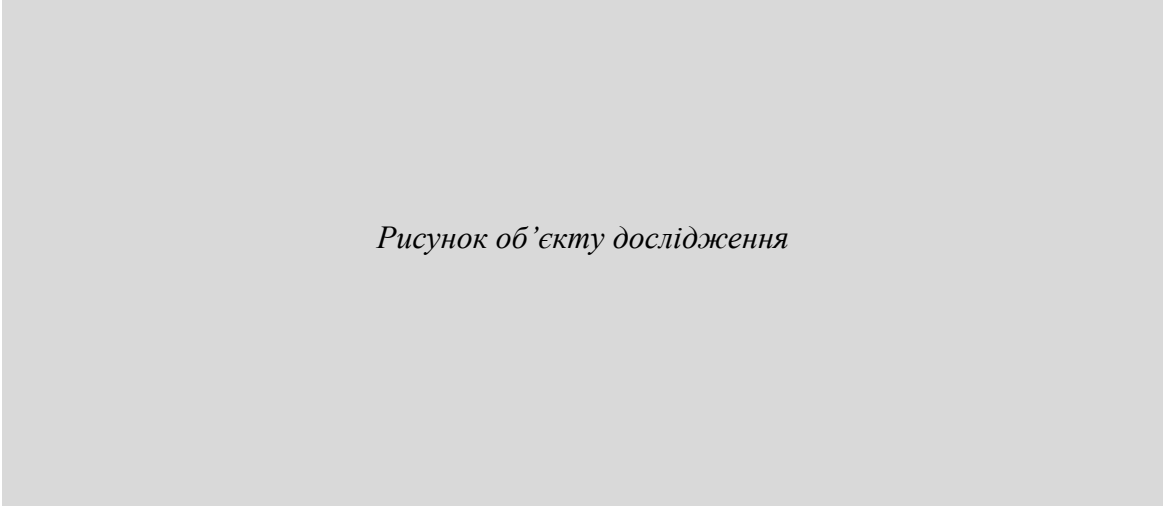
ДОДАТОК 1

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУШУ ЗАВДАННЯ

Міністерство культури і інформаційної політики України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
кафедра Архітектури

ЗАВДАННЯ № _____
ТЕМА / НАЗВА ОБ'ЄКТУ

Рисунок об'єкту дослідження

Вик. студ. групи (шифр групи):
Прізвище та ініціали студента

Прийняв (посада, учений ступінь викладача):
Прізвище та ініціали викладача

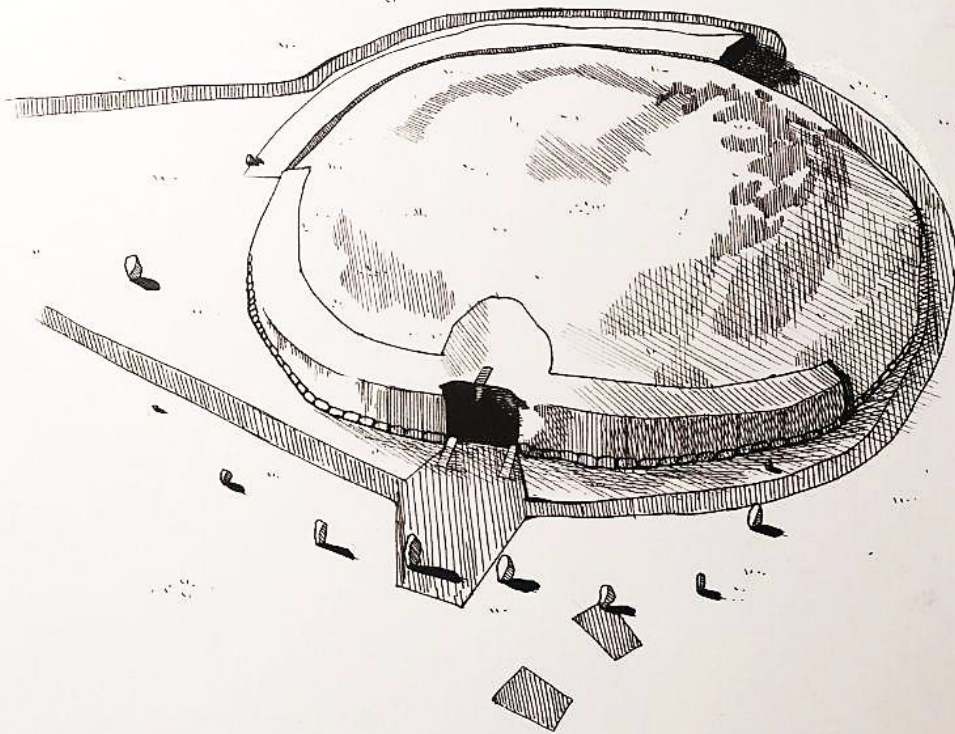
м. Харків, рік

ДОДАТОК 2

ОРІЄНТОВНИЙ ПРИКЛАД ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ

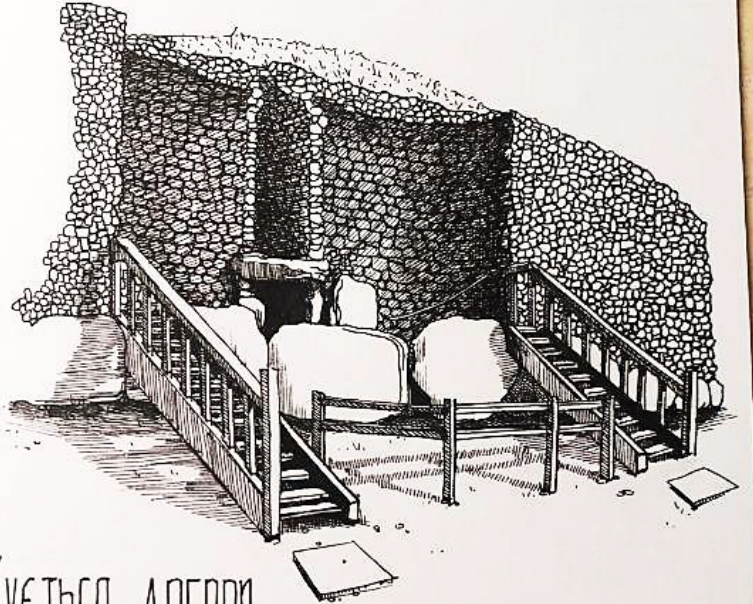
*Увага! Вимоги до виконання завдань були оновлені!
Актуальні вимоги – див. стор. 8 та текст конкретного завдання.*

ЗАВДАННЯ № 1

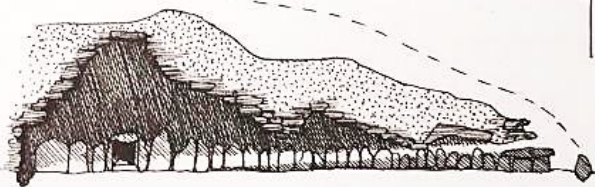
КОРИДОРНА ГРОБНИЦЯ НЬЮ-ГРЕЙНДЖ В
ІРЛАНДІЇ

ВПК. СТ. ГР. А-12 КАЛІНІНА О.

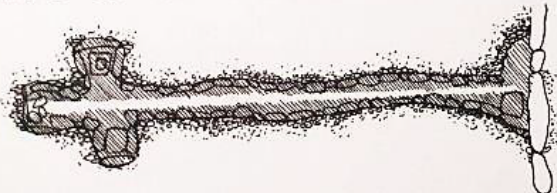
NEWGRANGE побудований близько 3200 р. до н.е. в епоху мезоліту. 19-метровий коридор веде в похоронну камеру, основу якої складають вертикально поставлені кам'яні моноліти вагою 20-40 тонн, кам'яне кільце зверху прикрите настилом із землі і щебеню. Усередині камери збереглась велика ритуальна чаша, а в стінах пробиті ніші. Купол всередині порожній і утворює шестикутну 6-метрову шахту, що зружується догори.

сучасний рівень землі

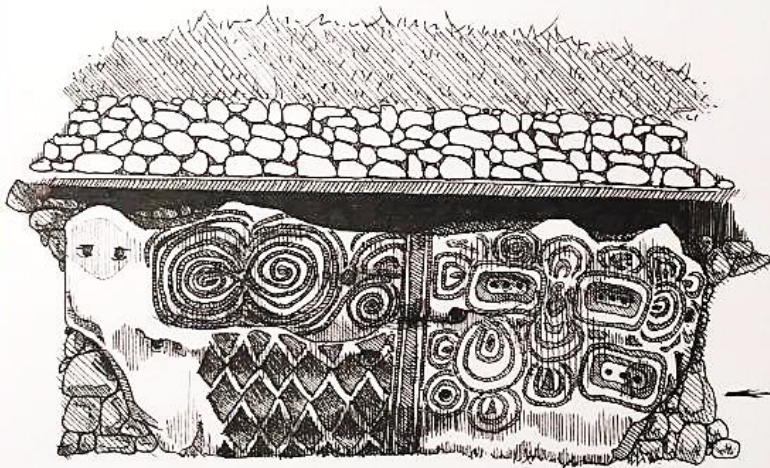

Вікно 20 см завширшки. протягом декількох днів (19-23.12)

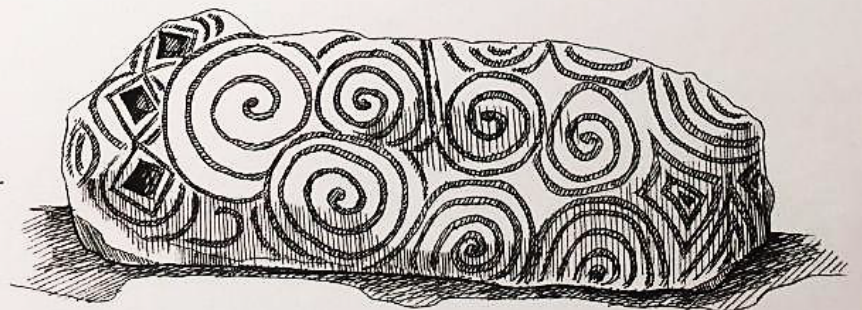
Тунель орієнтований на місце сходу сонця в день зимового сонцестояння. Над входом знаходиться вікно 20 см завширшки. протягом декількох днів (19-23.12) промені ранішнього сонця проникають у внутрішню кімнату і яскраво висвітлюють її близько 17 хвилин.

У XVIII ст. було припущено, що курган було збудовано кельтами. Археологи стверджують, що Ньюгрейндж є місцем, де давні люди поклонялися своїм богам. Із часом він розростається: з'являються нові елементи та відгалуження. Багато плит зовні та всередині кургана прикрашені різьбою. В орнаменті часто повторюються концентричні круги, ромби в шахматному порядку, хвилісті та зигзагоподібні лінії. Дискусійним залишається питання призначення Ньюгрейнджа. Досі його називають ніяк не інакше як могильник. Однак, є припущення, що в головному приміщенні проводилися жертвоприношення богам. Ніяка з версій не доведена.

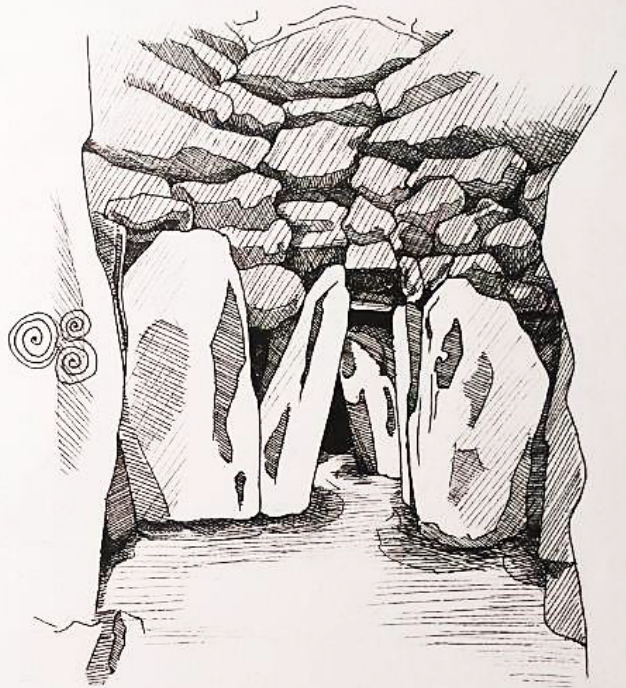

КАМІНЬ З РІЗЬБОЮ ЗОВНІ

ВХІДНИЙ КАМІНЬ

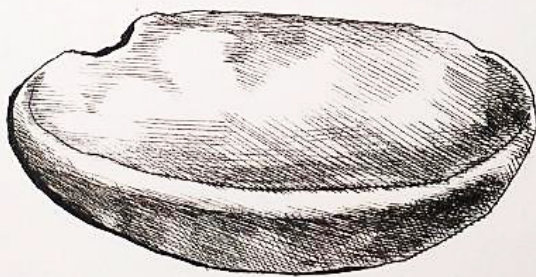

ЩЕ ОДНІЄЮ ОСОБЛИВІСТЮ НЬЮГРЕЙНДЖА Є НАДЗВИЧАЙНО ВИСОКА СЕЙСМОСТІЙКІСТЬ. ПІДЗЕМНІ ПОШТОВКИ ЗМ'ЯГЧАЮТЬСЯ АБО ПОВНІСТЮ ГАСЯТЬСЯ ЗАВДЯКИ ВИКОРИСТАННЮ СПЕЦІАЛЬНИХ ПЛАТФОРМ. ТАКІ ПЛАТФОРМИ ПРАКТИЧНО НЕ ДАЮТЬ УСАДКИ ҐРУНТУ. ЗА ВСІ ЦІ РОКИ ДАХ НЕ ЗІПСУВАВСЯ ТА НЕ ПРОТІК, НЕ ДИВЛЯЧИСЬ НА ЧАСТІ ДОЩІ, ПРИТАМАННІ ІРЛАНДІЇ.

КРІМ ТОГО, КАМЕНІ КУРГАНА

З'ЄДНАНІ МІЖ СОБОЮ НЕЗРОЗУМІЛИМ СПОСОБОМ: НЕ БУЛО ВИКОРИСТАНО ЖОДНОГО РОЗЧИНУ, МОНОЛІТИ ПРОСТО ДУЖЕ ЩІЛЬНО ПІДІГНАНІ ОДНІ ПІД ОДНОГО ТАКИМ ЧИНОМ, ЩО НЕМОЖЛИВО ПРОСУНУТИ НАВІТЬ ЛЕЗО.

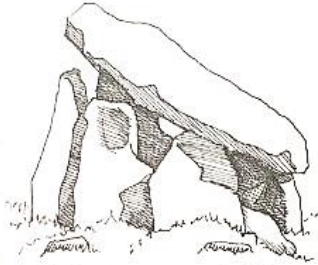

КАМ'ЯНА РИТУАЛЬНА ЧАША

У XX СТОЛІТТІ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ КОМПЛЕКС РЕСТАВРУВАВСЯ ДВА РАЗИ - В 1962 РОЦІ, ТА ПІЗНІШЕ У 1975.

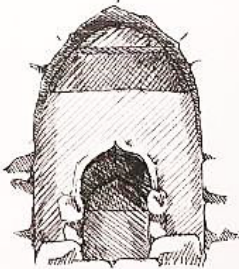
ДЕЯКІ ЕКСПЕРТИ ВВАЖАЮТЬ, ЩО КОЛИСЬ КІЛЬЦЕ СТОЯЧИХ КАМЕНІВ МОГЛО ОТОЧУВАТИ КУРГАН.

СЛОВНИК

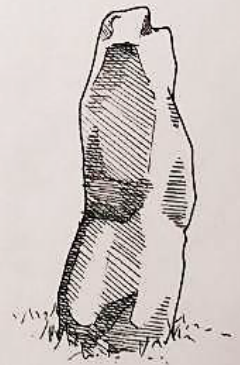
МЕГАЛІТИ - ПРАДАВНІ МОНУМЕНТАЛЬНІ КАМ'ЯНІ СПОРУДИ, ПАМ'ЯТКИ АРХЕОЛОГІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕРВІСНОГО СУСПІЛЬСТВА.

ДОЛМЕНИ - ДОІСТОРИЧНА СПОРУДА У ВИГЛЯДІ ДВОХ АБО БІЛЬШЕ ВЕЛИЧЕЗНИХ БРИЛ, ПОСТАВЛЕНИХ ВЕРТИКАЛЬНО Й ПЕРЕКРИТИХ ЗВЕРХУ КАМ'ЯНОЮ ПЛІТОЮ. НАЙЧАСТІШ ЦІ СПОРУДИ ВИКОРИСТОВУВАЛИ ЯК МІСЦЕ ПОХОВАННЯ.

НІША - ЗАГЛУБЛЕННЯ В СТІНІ, ПРЯМОКУТНЕ ЧИ НАПІВ-КРУГЛЕ ПЕРЕКРИТТЯ, ЩО МАЄ РІЗНІ ЗАВЕРШЕННЯ.

МОНОЛІТ - ГЕОЛОГІЧНЕ УТВОРЕННЯ, ЩО ОВЛАЄ СОБОЮ ЦІЛИСНУ КАМ'ЯНУ БРИЛУ. ЯК ПРАВИЛО, СКЛАДАЮТЬСЯ З БІЛЬШ ТВЕРДИХ ПОРІД, САМЕ ТОМУ ЧАСТО ЕРОЗІЯ ІЗ ЧАСОМ ОГОЛЮЄ ЇХ В ОКРЕМІ ГЕОМОРФОЛОГІЧНІ СТРУКТУРИ.

ДОДАТОК 3

ПЕРЕЛІКИ ОБ'ЄКТІВ

для виконання графічно-аналітичних завдань за змістовими модулями
дисципліни «Історія архітектури та містобудування»

I курс, 2-й (весняний) семестр	
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. АРХІТЕКТУРА, МИСТЕЦТВО І КУЛЬТУРА ПЕРШИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ, СТАРОДАВНІХ ЄГИПТУ, МЕСОПОТАМІЇ, ІРАНУ ТА СТАРОДАВЬОЇ ГРЕЦІЇ «Характеристика твору архітектури / містобудування»
1	Поселення (місто) Чатал-Гююк
2	Стоунхендж
3	Хендж Евбюрі (Avebury)
4	Нурага. Комплекс нураг в Баруміні (о. Сардинія)
5	Коридорна гробниця Нью-Грейндж (Newgrange) в Ірландії
6	Храми Тарксієни на о. Мальта. Мнайдра
7	Поселення Скара Бре (Skara Brae) на Оркнейських островах (Великобританія)
8	Трипілля. Протоміста. Житло
9	Кносський палац (о. Крит)
10	Палац у Малії (о. Крит)
11	Акрополь Тірінфа
12	Мікени. Місто та палац
13	«Гробниця Атрея» (Мікени)
14	Піраміда Хеопса (комплекс)
15	Піраміда Хефрена (комплекс)
16	Храм сонця Не-Усер-Ре (Ніусерра) в Абідосі
17	Похоронний храм фараона Ментухотепа в Деїр-ель-Бахрі
18	Храм Хатшепсут у Деїр-ель-Бахрі
19	Храм Амона (Великий храм) у Карнаці
20	Великий храм (Амона, Мут і Хонсу) у Луксорі
21	Храм Хонсу (Карнак)
22	Зіккурат Ур-Намму у м. Урі
23	Зіккурат Етеменанки у Вавилоні
24	Палац Навуходоносора у Вавилоні
25	Дур-Саррукін (Дур-Шаррукін). Місто та палац
26	м. Персеполь (Іран)
27	Храм Артеміді в Ефесі (Артемісіон)
28	Храм Гери в Олімпії
29	Храм Зевса в Олімпії
30	Пропілеї Акрополя в Афінах
31	Храм Ніки Аптерос (Афінський Акрополь)
32	Храм Парфенон в Афінах
33	Храм Ерехтейон в Афінах
34	Пам'ятник Лисикрата в Афінах. Коринфський ордер
35	Театр в Епідаврї
36	Булеверїї в Мілеті
37	Театр в Прієні

	<p>38 Храм Зевса Олімпійського в Афінах 39 Вівтар Зевса у м. Пергам 40 Афінська агора 41 Гефестейон в Афінах 42 Акрополь в Афінах 43 Доричний ордер 44 Іонічний ордер</p>
	<p align="center">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АРХІТЕКТУРА, МИСТЕЦТВО І МІСТОБУДУВАННЯ СТАРОДАВНЬОГО РИМУ, ВІЗАНТІЇ, СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ЄВРОПИ, КРАЇН ДАЛЕКОГО СХОДУ «Характеристика твору архітектури / містобудування»</p>
	<p>1 Форум Романум у Римі. період Республіки. 2 Форум Романум у Римі. період імперії. 3 Святилище Фортуни в Пренесті. 4 Форум Цезаря у Римі. 5 Форум Августа у Римі. 6 Палац Флавієв на Палатинському пагорбі у Римі. 7 Форум Траяна у Римі. 8 Пантеон у Римі. 9 Храм Венери та Роми у Римі. 10 Ансамбль храмів у Баальбеку. 11 Ринок Траяна у Римі. 12 Терми Каракали у Римі. 13 Терми Діоклетіана у Римі. 14 Театр Марцелла у Римі. 15 Колізей (амфітеатр Флавієв). 16 Базилика Костянтина у Римі. 17 Арка Костянтина у Римі. 18 Палац Діоклетіана в Спалато. 19 Вілла Адріана в Тибурі. 20 Мавзолей Адріана у Римі. 21 Церква монастиря Ключі, 22 Церква в Везлі. 23 Собор в Отені. 24 Сен-Лазар в Аваллоні. 25 Церква монастиря Сент Трините. 26 Церква Сен-Етьєнн. 27 Нотр-Дам-де-Дом в Авіньйоні. 28 Собор в Оранжі 29 Монастирська церква в Монмажурі. 30 Сен-Жиль-дю-Гар 31 Сен Трофим в Арле 32 Собор у Вормсі, 33 Собор в Шпейері. 34 Собор в Майнці. 35 Церква Сан Мініато аль Монте. 36 Баптистерий Сан Джованні 37 Соборний комплекс на Кампо Деї Міраколі. 38 Базилика Сант-Амроджио в Мілані. 39 Церква в Вероні. 40 Церква в Модені. 41 Собор Сан Марко в Венеції.</p>

	<p>42 Собор абатства Сен Дені – перша готична споруда. 43 Собор Паризької Богоматері. 44 Собор в Шартрі, 45 Собор в Реймсі. 46 Собор в Амьєні. 47 Собор в Бурже, 48 Собор в Страсбурзі, 49 Сан-Шапель в Парижі. 50 Абатство Мон-Сан-Мішель. 51 Міський собор. у Кельні. 52 Церква в Нюрнберзі. 53 Собор в Кентербері, 54 Собор в Пітерборо 55 Собор в Солсбері. 56 Собор в Лінкольні. 57 Собор в Уельсі. 58 Головна церква Вестмінстерського абатства, 59 Каплиця Богоматері в Ілі. 60 Собор в Глостері</p>
	3й семестр
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ ВІДРОДЖЕННЯ ТА БАРОКО «Характеристика твору архітектури / містобудування»
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Санта-Марія дель Фьоре, Флоренція 2. Палаццо Ручеллаи, Флоренція 3. Капелла Пацці, Флоренція 4. Церква Сан-Франческо, Ріміні 5. Церква Санта-Марія-Новелла, Флоренція 6. Церква Сан Лоренцо, Флоренція 7. Капела Медічі, Флоренція 8. Храм Темп'єтто, Рим 9. Собор Св. Петра, Рим, Ватикан 10. Церква Санта-Марія-прессо-Сан-Сатиро, Мілан 11. Церква Санта-Марія-делле-Граціе, Мілан 12. Палаццо Вендрамін Калерджі, Венеція 13. Палаццо Ка д'Оро, Венеція 14. Палаццо Дожів, Венеція 15. Площа Св. Петра, Рим, Ватикан 16. Клуатр церкви Санта-Марія-делла Паче, Рим 17. Палаццо Канчеллерія, Рим 18. Церква Сан-Джорджо Маджоре, Венеція 19. Вілла Капра Ла-Ротонда, Віченце 20. Вілла Емо, Фанцоло 21. Вілла Барбаро, Мазер 22. Вілла Фоскарі, Міра, Італія
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ ПЕРІОДІВ КЛАСИЦИЗМУ ТА ФРАНЦУЗЬКОГО АБСОЛЮТИЗМУ «Порівняльний аналіз творів архітектури/містобудування»

№ варіанта	ЩО порівнюємо	З ЧИМ порінюємо
1	Палац Тюїльрі Рошфор, 1564-1870	Версальський палац. Версаль Луї Лево, 1686
2	Королівська площа (площа Вогезів). Париж. Клод Шатійон. 1612	Вандомська площа (площа Людовіка XIV). Париж. Жуль-Ардуен Мансар. 1699 - 1701
3	Церква Сен-Жерве. Париж. Саломон де Брос, або Метезо Клемен. 1616 – 1621	Ораторія Лувру. Париж. Жан Лемерсьє. 1621 — 1630
4	Західний корпус з «Павільйоном годинника». Лувр, Париж. Жан Лемерсьє. 1624	Палац Рішельйо (Пале Кардиналь), т.з. Пале Руайяль, Париж. Жан Лемерсьє. 1629-1636
5	Церква Іль-Джезу, Рим Джакомо да Віньола, Джакомо Делла Порта, 1568-84	Церква Сорбони (Західний фасад від площі Сорбони). Париж. Ж. Лемерсьє. 1635-1654 р.
6	Шато Мезон (Мезон-Лаффіт). Близько Парижу. Франсуа Мансар. 1642–1650	Палац Блуа. Блуа, Франсуа Мансар. 1635-1638
7	Проект Східного крила Лувру. К. Райнальдї. 1664	Палац Лувр. Париж. Східний фасад Клод Перро, Луї Лево. 1667-1670
8	Луї Лево. Версаль. Версальський палац. 1686.	Жак Лемерсьє. Місто Рішельє. План. 1631–1634.
9.	Саломон де Брос. Париж. Люксембурзький палац. Поч. 16 ст.	Ф. Мансар. Париж Проект Східного крила Лувру. 1664.
10.	Ф. Мансар. Париж. Церква Санта Марія де ла Візітасьйон. 1628	Ф. Мансар. Церква Св. Бернара монастиря ордена Фейлян, 1624
4Й СЕМЕСТР		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЗМІНА ПАРАДИГМ У АРХІТЕКТУРІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ - ПОЧАТКУ ХХ СТ. «Стилізація у спорудах модерну»		
<ol style="list-style-type: none"> 1. вул. Алчевських (колишн. Артема), 6, житловий будинок (колишн. житловий будинок «Червоний банконець») 2. вул. Алчевських (колишн. Артема), 29, Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди (колишн. Селянський поземельний банк) 3. вул. Дарвіна, 29, житловий будинок (колишній житловий будинок режисера Н. Н. Синельникова); 4. вул. Мистецтв (колишн. Червонопрапорна), 4, НДІ АН України (колишній Спархїальний музей старожитностей); 5. вул. Мистецтв (колишн. Червонопрапорна), 8, Головний корпус Харківської Державної Академії дизайну та мистецтв (колишн. Харківське художнє училище); 6. Павлівська пл. (колишні. Рози Люксембург), 4, установа («Селянський 		

	<p>будинок Земства);</p> <p>7. Павлівська пл. (колишн. Рози Люксембург), 10, банк, магазини (колишн. міський купецький банк, готель «Асторія»);</p> <p>8. вул. Полтавський шлях, 11, установа (колишн. житловий будинок);</p> <p>9. вул. Полтавський шлях, 14, банк (колишн. єпархіальний готель, у період СРСР – готель «Москва»);</p> <p>10. вул. Полтавський шлях, 19, житловий будинок (колишн. Готель);</p> <p>11. вул. Полтавський шлях, 22-а, установа та житловий будинок (колишн. житловий будинок);</p> <p>12. вул. Полтавський шлях, 47/49, житловий будинок та мед. установа (колишн. будинок та лікарня);</p> <p>13. вул. Пушкінська, 7, арх. З. Ю. Харманський, 1910, лікувальний заклад (приватна лікарня);</p> <p>14. вул. Пушкінська, 19, арх. А. М. Гінзбург, 1907, житловий будинок (колишній житловий будинок);</p> <p>15. вул. Пушкінська, 53, арх. Ю. С. Цауне, 1911, корпус Національного Фармацевтичного університету (колишній житловий будинок);</p> <p>16. вул. Пушкінська, 57, арх. М. Ф. Піскунов, 1912, лікувальний заклад (колишн особняк);</p> <p>17. вул. Пушкінська, 80, арх. М. Ф. Піскунов, 1911, НДІ Ортопедії та травматології (колишній житловий будинок);</p> <p>18. вул. Пушкінська, 90/92, арх. М. Ф. Піскунов, 1910-1912, житлові будинки;</p> <p>19. вул. Пушкінський в'їзд, 6, арх. А. І. Ржепішевський, 1915, житловий будинок;</p> <p>20. вул. Різдяна вул. (колишній Енгельса), 6, арх. А. І. Ржепішевський, 1910, кафе, клуб, громадська організація (колишн. мануфактура);</p> <p>21. вул. Різдяна вул. (колишній Енгельса), 9, арх. М. Є. Компанієць, 1914, магазин (колишній мануфактура);</p> <p>22. вул. Різдяна (колиш. Енгельса), поч. ХХ ст., підприємство, мотобар (колишн. підприємство);</p> <p>23. вул. Різдяна (колишн. Енгельса), 17, поч. ХХ ст., на реставрації (колишня мануфактура);</p> <p>24. вул. Різдяна (колишн. Енгельса), 19, арх. А. І. Ржепішевський, 1910, Технічний університет сільського господарства (колишня мануфактура);</p> <p>25. вул. Римарська, 6, арх. А. І. Ржепішевський, 1912, житловий будинок;</p> <p>26. вул. Римарська, 19, арх. А. І. Ржепішевський, 1914, житловий будинок (колишн. житловий «Компанейський» будинок);</p> <p>27. вул. Римарська, 23, арх. А. М. Гінзбург, 1887-1913, банк, офіси, житловий будинок (колишній житловий будинок)</p>
	<p align="center">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. АРХІТЕКТУРА ХХ СТ. ГОЛОВНІ ПОДІЇ, ПЕРСОНАЛІЇ, МАЙСТРИ</p> <p align="center"><i>«Модельовання простору у стилі майстра (історичні асоціації постмодернізму)»</i></p>
	<p>1) Роберт Вентурі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Гилд-Хаус (Guild House); Філадельфія (1961 -63)Дом для престарелых • будинок Ванни Вентурі в Філадельфії, 1962; • Johnson House 1970; • Tucker House 1970-і рр.; • Меморіальний комплекс Бенджаміна Франкліна (Franklin Court); Філадельфія (1976); • Часовня єпископальної академії (Episcopal Academy Chapel); Newtown

	<p>Square, Пенсильванія (2008);</p> <p>2) Рикардо Бофіл:</p> <ul style="list-style-type: none">• комплекс «Озерні аркади», Сен-Кантен-Івелін, Франція, 1983;• комплекс «Антигона», Монпельє, Франція, 1986-1987;• площа «Золотого перетину», Номбр д'Ор, Монпельє, Франція, 1986-1987• комплекс «Простори Абракасас» в Марн ля Валле під Парижем, 1978-1983• торговельно-офісна будівля на Плас-дю-Марше, Париж, 1997 <p>3) Чарльз Мур:</p> <ul style="list-style-type: none">• площа Італії у Новому Орлеані, Луїзіана, 1975-1980;• університет наукового комплексу штату Орегон, 1990; <p>4) Ганс Бьом: City Hall, Бенсберг, Німеччина, 1962-1967</p> <p>5) Альдо Россі: Теарт світу у Венеції</p> <p>6) Ганс Холляйн:</p> <ul style="list-style-type: none">• Австрійське бюро подорожей. Відень, 1978;• Музей скла та кераміки. Тегеран. Іран, 1977; <p>7) Майкл Грейвз:</p> <ul style="list-style-type: none">• культурний центр Фарго-Мурхед, Фарго, Північна Дакота, Мінесота, 1977-1978;• офісна будівля Диснейленду, Бурбанк, Каліфорнія, 1986• готель дельфін у Диснейленді, Флоріда, 1987;• будівля комунальних служб у Портленді, Орегон 1989; <p>8) Група Site: мережа супермаркетів «Best»</p> <p>9) Лео Мінг Пей: реконструкція Лувра</p>
--	---

Навчальне видання

Методичні вказівки до виконання самостійних робіт за дисципліною
«Історія архітектури та містобудування» для здобувачів спеціальності 191
«Архітектура та містобудування»

Укладач: Хороян Наталя Петрівна

За редакцією автора